

[Knud Nielsen.]

næste par år, men i hvert fald resten af sin ministertid til at bringe støtten til de 16-19-årige, og det vil sige lærlinge og alle andre 16-19-årige, op på et acceptabelt niveau.

Undervisningsministeren (Helge Larsen):

Hr. Knud Niensens sidste bemærkninger får mig til at gøre opmærksom på, at støtten til den nævnte gruppe er meget væsentligt forøget de sidste 3 år. Støtten til lærlinge er mere end tredoblet, hvor den i den foregående periode overhovedet ikke blev forøget. Når jeg siger den foregående periode, tænker jeg på den periode, hvor hr. Knud Niensens parti sad med regeringsmagten.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Af *Per Federspiel* til justitsministeren:

„Vil ministeren som følge af det stigende antal nyretransplantationer og de øgede muligheder for transplantation af andre organer og under hensyn til de lægelige og videnskabelige erfaringer, der er indhøstet efter transplantationslovens ikrafttræden, genindkalde det forud for loven af 1957 nedsatte transplantationsudvalg med henblik på at skabe klare regler for udvælgelsen af donorer og i denne forbindelse definere dødkriteriet ved anvendelse af transplantationslovens §§ 2, 3 og 4, herunder eventuelt indførelsen af begrebet hjernedød?“

Skriftlig begrundelse:

Man vil erindre, at transplantationsloven, der jo blev vedtaget i 1967 under et vist tidspres — fordi der i både lægelige kredse og blandt hospitalspersonalet i det hele var rejst tvivl om lovligheden af de efterhånden mere talrige nyretransplantationer — efterlod en vis tvivl både i folketinget og i befolkningen om, hvorvidt transplantationsloven var fyldestgørende. Navnlig herskede der tvivl om dødkriteriet, altså hvornår et menneske kunne anses for død i den forstand, at det efter loven ville være berettiget at udtage væv eller organer af det afsjælede legeme.

I den efterfølgende lægelige diskussion rejstes spørgsmålet om hjernedød som et særskilt kriterium. Også ud fra et juridisk

synspunkt måtte denne drøftelse rejse tvivl om, hvornår døden ikke blot i transplantationslovens forstand, men i almindelighed måtte anses for at være indtrådt.

Der kan næppe være tvivl om, at det ud fra mange synspunkter vil være hensigtsmæssigt at få kriteriet for dødens indtræden fastsat, hvad enten dette så skal være et enkelt kriterium gyldigt i alle forhold, eller hvorvidt et særskilt kriterium kan være påkrævet i relation til transplantationer under bibeholdelse af det klassiske kriterium i andre, navnlig civilretlige, forhold.

Det er med henblik på klarlæggelse af disse forhold, at jeg opfordrer ministeren til at genoplive det i sin tid nedsatte transplantationsudvalg.

Per Federspiel: Da vi i 1967 her i tinget behandlede transplantationslovforslaget eller forslaget til lov om udtagelse af menneskeligt væv m. v., var der mange medlemmer af det høje ting, som havde en ubehagelig fornemmelse af, at vi her bevægede os på et område, som langt fra var tilstrækkelig undersøgt, at vi bevægede os ind på et område om liv og død, som krævede langt nøjere overvejelser.

Der var imidlertid tidnød, fordi der var patienter, som på grund af den uro, der var opstået, ikke kunne blive behandlet, ikke kunne få de transplantationer, som var lægeligt foreskrevet og forsvarlige. Derfor blev transplantationsloven vedtaget i hast, og den diskussion, der har rejst sig efter vedtagelsen af denne lov, har efter min opfattelse vist, at der er et behov for at pløje dybere i disse spørgsmål, som jo dog er meget afgørende for liv og død. Det vil ikke være behageligt, hvis vi her i landet under udøvelsen af denne lov blev stillet over for tilfælde, hvor læger, som det er sket i udlandet, bliver tiltalt for manddrab.

I den seneste tid er der rejst spørgsmål om et andet kriterium end det traditionelle, nemlig den såkaldte hjernedød, hvor hjernens funktioner efter encefalografiske undersøgelser har vist sig at være totalt udsukt og muligheden for en fortsættelse af livet ikke er til stede undtagen i ganske enkelte tilfælde, hvor det drejer sig om lammelser.

Men alt dette efterlader en usikker fornemmelse af, at man ikke har tilstrækkelige